

Een dagje uit met het gezin

Jacqueline Zirkzee

© 2010, 2020

Ik keek de ontbijttafel rond en werd overvallen door een mismoedig gevoel. Ik had mijn best gedaan en zelfs een tafelkleed neergelegd. Ik had sinaasappels geperst, brood geroosterd en eitjes gekookt. Het was een gewone werkdag, maar ik had iedereen vroeg uit bed getrommeld omdat het jachtige gedoe aan het aanrecht 's morgens me op de zenuwen begon te werken. De meiden namen de laatste tijd niet eens meer de moeite om te wachten tot ik thee zette, ze gooiden een glas melk naar binnen, propten een reep of een koek in hun mond en weg waren ze. In het weekend samen ontbijten lukte al helemaal niet, omdat iedereen op een andere tijd opstond.

Vandaag had ik ze zo ver: we zaten met elkaar te ontbijten aan een gezellig gedekte tafel. Nu vroeg ik me af of ik daar goed aan had gedaan. Geanimeerd was de stemming beslist niet. Mijn dochters zaten een beetje voor zich uit te kauwen, Rob las met een half oog de krant. Ik zuchtte en Alice, mijn oudste, keek op, met de behoedzame, gespannen blik in haar grote blauwe ogen die elke reactie van mij de laatste tijd leek op te roepen. Ik voelde tederheid en ergernis tegelijk. Het viel niet mee om een dochter te hebben die aan de rand van de puberteit stond.

‘Wat doen we van het weekend?’ vroeg ik aan niemand in het bijzonder.

Daantje keek verwachtingsvol op. Ieder voorstel tot een onderbreking van de dagelijkse routine kon altijd rekenen op haar onvoorwaardelijke steun.

Rob sloeg langzaam zijn ogen op van het dagelijkse nieuws, als een reptiel dat uit zijn winterslaap gehaald werd. Ik vroeg me af of hij werkelijk had zitten lezen, of dat hij stiekem nog een beetje voor zich uit zat te soezen op dit vroege uur. Hij stelde zijn blik scherp op mijn gezicht, alsof hij nu pas in de gaten kreeg dat ik naast hem aan tafel zat en fronste zijn voorhoofd. ‘Hoezo?’

Hij onderdrukte een geeuw en ik deed mijn best om mijn irritatie niet te laten blijken. Ik wilde juist dat de stemming tussen ons zou verbeteren. Niet dat die zo slecht was, maar het was me allemaal een beetje te gezapig, te ingeslapen geworden. Iedereen ging zijn eigen weg en als onze paden elkaar kruisten, leek het te schuren op een manier dat het vroeger nooit gedaan had, zowel tussen Rob en mij als tussen onze dochters. Ik had tot op dat moment nog niet echt een plan gehad, maar nu verzon ik ter plekke een bestemming waarvan ik hoopte dat we er alle vier plezier aan zouden beleven. Iets voor alle leeftijden.

‘Ik dacht dat we zaterdag misschien een dagje naar de Efteling konden gaan. Een dagje uit. Gezellig met elkaar.’

Met een uitdrukkingsloos gezicht wachtte ik de reacties af. Ik moest het er niet te dik bovenop leggen, dat zou maar averechts werken, zeker bij Alice. Misschien had ik niet ‘gezellig’ moeten zeggen. En dat ‘met elkaar’ was ook al zo’n oubollige jarenvijftiguitdrukking. Maar ik wilde zo wanhopig graag dat we samen weer eens iets leuks zouden doen. Het was te lang geleden dat we langer dan een paar uur in elkaars nabijheid verkeerden zonder

dat de televisie aanstond, en we waren van de zomer ook al niet op vakantie geweest.

Ik zocht in mijn herinnering naar de reden waarom we daar dit jaar vanaf hadden gezien; ik wist het niet eens meer. De nieuwe auto? Onenigheid over de bestemming?

‘Weet je wel zeker dat je dat wilt?’ vroeg Rob, maar zijn aandacht werd afgeleid door Alice die, vanuit een bijna topzware voorover hangende houding boven haar bord, ineens rechtop was gaan zitten.

‘Meen je dat, mam?’ Ze lachte.

Even leek ze sprekend op haar naamgenootje zoals ze in de film van Walt Disney was getekend, een stralend wezentje dat ieder wit konijn zonder twee keer na te denken zou zijn gevolgd om wat kleur en fleur in haar bestaan te brengen. Ze was dan een stuk ouder dan Daantje, maar daarin was ze toch nog echt een kind.

Waarom had ik me de laatste tijd zo weinig met haar beziggehouden? vroeg ik me berouwvol af. Te vaak deed ik haar gedrag af als lastig en puberchtig. Dat deed ik omdat het voor mij te moeilijk was om goed mee om te gaan, besefte ik, niet omdat ze mij niet meer nodig had. Een elfjarige, al deed ze nog zo zelfstandig en onafhankelijk, had behoefte aan aandacht en afwisseling.

Vastbesloten knikte ik. ‘Ja hoor, we gaan lekker een dagje weg. Even helemaal eruit.’

Ik keek Rob uitdagend aan, maar die mompelde iets en boog zich weer over de krant. Als hij al bezwaren had, uitte hij ze niet.

‘Leuk!’ Alice zette haar lege bord op het aanrecht.

‘Mag ik van tafel?’ riep ik haar na, maar ik glimlachte erbij.

‘Maggikvatavel,’ bromde ze gehoorzaam, met haar rug naar me toe.

‘Natuurlijk, lieverd,’ antwoordde ik minzaam en ze giechelde.

Zie je wel, zo moeilijk was het niet. Het lag ook aan mij. Ik moest wat meer humor en geduld tonen.

Alice huppelde de eetkeuken uit, haar lange paardenstaart danste mee op de maat van haar passen. Er zaten op gezette afstanden verschillende gekleurde elastiekjes in, zodat het een lange streng vormde. Ze had mooi haar, goudblond en glanzend. Bij de deur draaide ze zich om.

‘En Daantje? Gaat Daantje dan ook mee?’ vroeg ze aarzelend.

Mijn lach klonk schril, zelfs in mijn eigen oren. Gelukkig was het onderwerp van gesprek blijkbaar al stiekem naar de woonkamer geslopen om televisie te kijken, want haar stoeltje was leeg.

‘Wat is dat nu voor vraag? Natuurlijk gaat Daantje mee. Wilde jij je zusje thuislaten? Dat staat je netjes.’

Ik schudde mijn hoofd. Toen Daantje geboren werd, was Alice een peuter en het huis was te klein geweest toen haar duidelijk werd dat ze de aandacht van pappa en mamma voortaan moest delen met een ander. Op een of andere manier was ze altijd een klein beetje jaloers op haar kleine zusje gebleven, ook al konden ze heel lief met elkaar spelen. Ik had daar altijd begrip voor getoond toen ze jonger was. Ik hield er ook rekening mee: als Daantje jarig was, kreeg Alice ook een klein cadeautje bijvoorbeeld. Ik waakte er zorgvuldig voor om iets te doen dat ook maar enigszins de indruk wekte dat ik een van hen voortrok. Alice kreeg bepaalde privileges omdat ze de

oudste was, als ze er maar rekening mee hield dat voor Daantje andere regels golden omdat ze de jongste was. Op die manier was het best goed gegaan, maar ik had geen zin om voor eeuwig zo angstvallig op mijn tellen te moeten passen. Ik vond dat je op deze leeftijd toch wel iets meer van een kind mocht verwachten. Het waren ook nog maar vlagen, ze zou er wel overheen groeien, al was het wel vermoeiend zolang het duurde.

Om mijn boze woorden te verzachten, glimlachte ik weer en ik negeerde de ontevreden trek die om haar mond was verschenen. Ik zag de blik die Rob en Alice met elkaar wisselden wel, maar ik trok me er niets van aan. Ik nam een stukje papier en een pen uit de keukenla en begon een boodschappenlijstje te maken: broodjes, pakjes drinken, iets te snoepen, fruit.

‘Het is allemaal zo duur, we nemen zelf wel een koeltas mee.’

Rob zei niets, maar hij knikte en ik voelde me tevreden over mezelf. De Efteling was een goed idee. Een dagje uit met het gezin zou ons goeddoen.

Alice sloot de deur nog net niet zo hard achter zich dat ik er iets van kon zeggen. Ze meende het niet, ik wist dat ze het niet meende. In haar hart was ze gek op haar zusje. Juist als we met zijn viertjes waren, zonder vriendinnen en andere afleiding in de buurt, konden de twee meisjes altijd zo goed met elkaar opschieten. Alice was dan juist vaak ontzettend lief en zorgzaam. Nog een reden om te gaan.

Ik hoorde Rob even later in de woonkamer telefoneren, maar de deur was dicht en ik kon niet horen wat hij zei. Zijn toon was dringend, maar hij zag er rustig uit toen hij de keuken weer binnen kwam.

Hij zei: ‘Dat moesten we maar doen dan, zaterdag,’ en hij kuste me op mijn kruin.

Kort daarna vertrok hij naar zijn werk, de meiden gingen naar school, ik bleef thuis. Ik ruimde de ontbijtboel op en nam daarna een bad. Later ging ik naar de supermarkt, om inkopen te doen voor ons dagje uit.

Het voelde er vreemd en nieuw, alsof ik er heel lang niet geweest was of dat ze verbouwd hadden. Het zal dat laatste wel zijn geweest, want ik moest ook heel lang zoeken voordat ik sommige artikelen gevonden had. Het gaf niet. Ik hoefde me niet te haasten, want de meisjes gingen direct vanuit school naar balletles, dus die waren niet voor half vijf thuis. Eigenlijk was dat dansen niets voor Daantje. Ze had er per se op gewild omdat haar oudere zus Alice aan ballet deed, maar ze was nu eenmaal een heel ander soort kind. Ik nam me voor om komend seizoen eens met haar te gaan kijken bij de open dagen van meisjesvoetbal en judo of karate, dat paste veel beter bij haar.

Het werd zaterdag. We stonden vroeg op. Het was een mooie dag, droog en licht bewolkt, niet te warm en niet te koud. Onderweg pauzeerden we bij een wegrestaurant om koffie te drinken.

‘Nee, één cola,’ corrigeerde Rob me scherp toen ik bestelde.

Ik negeerde zijn toon en lachte naar de serveerster, die een beetje geschrokken leek. Hij bedoelde het goed. En hij had gelijk: Daantje werd altijd zo hyper van cola, dat zou geen goed begin van de dag zijn geweest. Ik zou haar later wel een flesje water geven.

Er waren gelukkig geen files en de rijen vielen mee nadat we eenmaal voorbij de kassa's waren. We hadden de hele lieve lange dag voor ons. Het was bijna een soort minivakantie. Mijn tred was veerkrachtig. Ik wist goed de weg omdat ik hier als kind minstens eenmaal per jaar naartoe ging. Ik was ook nog een keer met Rob geweest toen de kinderen klein waren, maar toen hadden ze er nog niet zoveel aan gehad. Als ik het me goed herinnerde, zat Daantje toen zelfs nog in een buggy.

Alice deed eerst een beetje koeltjes over het Sprookjesbos, maar ik zag dat ze haar zogenaamd volwassen houding al gauw liet varen en evenveel als haar zusje genoot van de dansende rode schoentjes, het kasteel van Doornroosje en de fakir op zijn vliegende tapijt. Zelf vond ik het ook nog steeds enig, vooral de grot met de waterlelies.

'Best leuk gedaan,' oordeelde Alice toen we weer op het hoofdpad liepen richting Droomvlucht en Villa Volta. 'Maar wel echt voor kleuters.'

'He, doe nou niet zo flauw,' fluisterde ik. 'Daantje vindt dit prachtig. Vergeet niet dat ze twee jaar jonger is dan jij.'

'Drie jaar,' zei Alice uit de hoogte, en ze liep voor me uit naar Rob toe.

Ik stond midden op het pad stil en keek op mijn horloge, waar in de ronde wijzerplaat kalendervakjes waren uitgespaard. Ze had gelijk. Het was 2012, niet 2011. Alice was elf, drie jaar ouder dan Daantje. Ik groef in mijn geheugen. Hoe had ik zo'n rekenfout kunnen maken? Ik voelde me een beetje duizelig worden.

‘Mam, kom nou,’ riep Alice, maar toen ik een stap naar ze toe deed, struikelde ik over mijn eigen voeten. Gelukkig liep Daantje naast me, anders was ik gevallen.

Alice pakte Robs hand en ze smoesden wat met elkaar. Het ging me een beetje irriteren, dat samenzweerderige gedoe tussen die twee, al zou ik het fijn moeten vinden dat ze zo’n goede band met elkaar hadden. Het zou wel iets Freudiaans zijn. De vrouw in Alice werd wakker en ze probeerde haar verleidingskunsten uit op haar vader. Zoiets. Het was ongevaarlijk en natuurlijk: vanuit haar vertrouwensband met haar vader zou ze het later aandurven om een volwaardige relatie met een man aan te gaan. Ik kon me herinneren dat ik iets dergelijks had gelezen in een opvoedkundig tijdschrift. Ik moest blij zijn dat Rob ervoor open stond. Ik mocht sowieso blij zijn dat Rob en ik na al die jaren nog een stel waren, en dat de kinderen een fulltime vader hadden. Met bosjes waren ze onderuit gegaan de afgelopen jaren, de huwelijken van schijnbaar gelukkige stellen om ons heen.

Rob kon zo goed met Alice overweg, veel beter dan ik, vooral als ze een van haar buien had. Ik prees me gelukkig. Het kon ook heel anders. Ik hoorde vaak genoeg om me heen van dochters die, als ze begonnen te puberen, de strijd aangingen met hun vader. Mijn dochter zette zich kennelijk liever af tegen haar moeder.

Ik zuchtte en ging bij mezelf na of mijn ergernis misschien voortkwam uit jaloezie. Mijn eigen vader was jong gestorven. Ik had als kind dolgraag een band gehad met mijn vader zoals Alice die had met Rob. Maar ik misgunde het ze niet. Hoe diep ik ook in mijn hart keek, ik vond geen spatje afgunst, integendeel. Als ik ze zo op de rug voor me uit zag lopen, vervulde dat beeld me met

warmte en trots: Rob, lang en breedgeschouderd, die zich vertrouwelijk naar zijn dochter toe boog, Alice die zijn hand losliet om haar arm door die van hem te steken. Haar paardenstaart bengelde op haar rug, haar spijkerbroekbenen waren lang en rank. Ze waren absoluut schattig samen. Het ging me er niet om dat Alice en haar vader goed met elkaar konden opschieten, het ging mij erom dat ze Daantje en mij buitensloten.

Die huppelde naast me, zich nergens van bewust behalve van die mooie, wonderlijke kleurrijke wereld van het sprookjesachtige decor om haar heen. Ze zag niet hoeveel er van plastic en bordkarton was, en dat de elfjes dansten dankzij een vernuftig mechaniek. Ik werd al vrolijk als ik naar haar keek. Daantje was zo'n zonnig kind, zo'n zieltje zonder zorgen. Soms dacht ik dat ze te lief was, te goed van vertrouwen. De schrik sloeg me om het hart wanneer ik eraan dacht dat ik haar eens los zou moeten laten om de grote boze wereld in te gaan. Maar die tijd was gelukkig nog ver weg. Ze was acht jaar. Bij Daantje was ik altijd op mijn hoede, ik weet niet waarom. Ik wilde haar vertrouwen in de mensheid niet beschadigen, maar ze zag nergens gevaar in en dat beangstigde me. Het was moeilijk om haar wat weerbaarder te maken zonder haar bang te maken. Misschien was een vechtsport toch wel een goed idee.

Ik haalde mijn hand door haar vlassige haar, dat donkerder en springeriger was dan dat van Alice. Het was alsof mijn vingers een koel briesje streelden. Ze keek lachend naar me op en ik voelde me week worden.

Ik hield heel veel van mijn oudste, maar vooral de laatste tijd had ik het gevoel dat ze me ontglipte. Natuurlijk, wanneer kinderen ouder worden gaan ze meer

en meer hun eigen weg, en dat hoort ook zo. Met mijn verstand wist ik dat maar al te goed en ik zou het ook niet anders willen, maar mijn liefde voor Alice was de laatste tijd vermengd met iets smartelijks, een gevoel van verlies. Er was een afstand die ik niet kon overbruggen, terwijl Daantje nog zo heerlijk kind was, zo helemaal van mij.

Verderop stonden Rob en Alice op ons te wachten.

‘Mam, kom nou!’ riep Alice voor de tweede keer, en Rob zwaaide.

We haalden ze snel in en betraden de andere rijken, met de wat heftiger attracties: achtbanen, een bobsleebaan. Daantjes ogen schitterden. Als er iets was waar ze van hield, was het wel hoog, hard en snel. We gingen overal in, zelfs de onderdelen waar een meetlat bij de ingang duidelijk aangaf dat Daantje de voorgeschreven lengte niet haalde. Ik knipoogde samenzweerderig naar haar terwijl we langs het onoplettende personeel schoven en ik hield haar extra stevig vast in de karretjes.

We picknickten op een van de bankjes buiten. Met onze jassen aan ging het net. Ik had lekkere broodjes gemaakt of, liever gezegd, broodjes die mijn kinderen lekker vonden: witte boterhammen met hagelslag en pindakaas, maïspistoletjes met kipfilet en augurkjes, en voor Rob en mij meergranentriangels met oude kaas en komkommer. Rob grimaste toen ik hem een pakje sinaasappellimonade aanreikte, maar hij dronk het toch op.

‘Vanmiddag krijg je een biertje op het terras,’ fluisterde ik hem toe.

Hij lachte en peuterde aan de verpakking van het rietje.

Alles ging schoon op, behalve de krentenbol met brie die ik speciaal voor Daantje had meegenomen; wij

hielden daar alle drie niet van, terwijl het een van haar favorieten was. Ik staaarde naar de iets geplette krentenbol, die op een servetje op de houten picknicktafel lag. Ik dacht na, omdat ik het gevoel had dat er iets mee was. Ik voelde hoe mijn gezicht zich verkrampde in een frons en ik begreep niet waarom. Wat had ik opeens?

De krentenbol leek groter en groter te worden, terwijl alles eromheen leek te wijken en te vervormen, alsof ik door een groothoeklens keek. Ik kreeg het heel koud.

‘Mam?’ Ik voelde de hand van Alice op mijn schouder. Ze stond achter me. Ik draaide me om vanaf mijn harde houten zitplaats. ‘Gaat het wel, mam?’

Ik greep haar hand en gaf er een kneepje in. ‘Ja, natuurlijk. Hoezo niet?’ Maar de waarheid was dat ik me misselijk voelde. Toen ik weer naar de tafel keek, was de krentenbol weg. Ik lachte. ‘Zo, dat heb je snel gedaan,’ zei ik tegen Daantje en ik voelde me op een onverklaarbare manier opgelucht. Kauwend, met bolle wangen, keek ze me stralend aan.

‘Gaan we verder?’ Dat was Rob.

We ruimden onze rommel op, waarbij ieder papiertje natuurlijk apart in de Holle Bolle Gijs prullenbak gegooid moest worden. We wandelden nog wat rond. De misselijkheid was gezakt, maar ik voelde me een beetje licht in mijn hoofd.

‘Daantje wil graag nog een keer in de achtbaan, die grote,’ zei ik, ‘Maar ik weet niet of mijn maag daar wel tegen bestand is.’

Ik schrok van Alice’ reactie. ‘Mám!’ Zo boos, zo fel zei ze het dat ik achteruit deinsde. ‘Wanneer houd je nu

eens op over Daantje? Daantje-Daantje-Daantje. Ik kan er niet meer tegen.'

Ik wist niet goed hoe ik moest reageren en probeerde het van arren moede maar met een afleidingsmanoeuvre.

'Ja, het is wat, he? Daantje, Daantje. Terwijl we ons zo vast hadden voorgenomen dat we over zouden gaan op Daniëlle wanneer ze naar de basisschool ging. Vier jaar geleden! Bij jou hebben we het wel gedaan. Weet je dat nog? Jij was altijd Liesje. Maar op je vierde verjaardag had ik een Alice in Wonderlandtaart besteld en toen wilde je zelf ook alleen nog maar Alice genoemd worden. Maar jij bent ook echt een Alice, misschien moet Daantje eerst nog wat groter worden en dat ze dan een echte Daniëlle wordt, wie weet?'

De woede van Alice leek gezakt. Ze keek zelfs een beetje treurig. 'Nee mam, dat wordt ze niet, dat weet je best,' zei ze mat.

'Daar kun je nu nog niets over zeggen,' sprak ik monter, maar ze was alweer doorgelopen naar Rob toe, die een flesje water was gaan kopen en de hele woordenwisseling had gemist. Ze leunde tegen zijn schouder terwijl hij bij de kiosk betaalde.

Ik besloot dat ik met Rob moest praten. Het was niet goed dat Alice bij elke aanvaring die ze met mij had, steun ging zoeken bij haar vader. Het creëerde een afstand tussen mij en haar, maar ook tussen mij en hem. Ik kon Alice daar niet de schuld van geven, maar het was een feit dat mijn verhouding met Rob niet meer was zoals die was geweest.

We hadden een stormachtige relatie gehad in het begin. Ik had een vaste vriend en Rob woonde samen, maar vanaf het moment dat we elkaar hadden ontmoet op de nieuwjaarsborrel van een gezamenlijke kennis, wisten

we dat we met elkaar verder zouden gaan. Ieder jaar op 1 januari herdachten we die fatale, heerlijke middag met een glas champagne en toastjes krabsalade. Eigenlijk hielden we daar geen van tweeën bijster van, maar het was wat er destijds in overvloed op die borrel geserveerd werd, en van de zenuwen hadden we erop zitten knabbelen zodat die smaak voor ons onlosmakelijk verbonden was met de aantrekkingskracht die we voor elkaar voelden.

We deelden liefdevolle herinneringen bij deze jaarlijkse ‘herdenking’. ‘Wat dacht jij toen je me zag, die eerste keer?’ ‘Wat viel je het meeste op aan mij?’ ‘Wat vond je het leukste?’ vroegen we elkaar dan, elk jaar opnieuw, en het verveelde nooit, ook al konden we de antwoorden dromen. ‘Je mooie ogen, je sprankelende blik, je glimlach, je lieve gezicht, de manier waarop je naar me keek.’

Dit jaar waren we het voor het eerst vergeten, realiseerde ik me opeens. Geen wonder dat ik me een jaar had vergist daarstraks. Dat kleine ritueel was voor mij veel belangrijker dan oliebollen en vuurwerk om het begin van een nieuw jaar te markeren. Ik voelde me een beetje verdrietig worden. En toen, voor ik het wist, werd ik nog verdrietiger. Het gevoel zwol aan en dreigde me mee te sleuren, als een stroom, of een put, een draaikolk die me naar beneden zoog. Ik riep mezelf een streng halt toe. Wat had ik opeens? We waren een gezellig dagje uit met het gezin. Elke relatie, al is die nog zo goed, gaat barstjes en scheuren vertonen na verloop van tijd. Het was alleen zaak om dat tijdig te onderkennen en er iets aan te doen. Gewoon een kwestie van onderhoud. Goed, dat eerste had ik nu gedaan: ik had het probleem onderkend en ik zou het aanpakken. Ik zou er met Rob over praten, alleen niet nu.

Ik zou me niet laten meeslepen door mijn emoties. Het had geen enkele zin om het plezier van de kinderen te vergallen.

Misschien konden we eens met iemand gaan praten, geen echte psycholoog of hulpverlener, daar zou Rob vast geen zin in hebben. Maar een vertrouwenspersoon of zo. Ik zou weleens informeren. Opeens zag ik ons samen aan een tafel zitten met tegenover ons een vrouw die vriendelijk zei: ‘Als jullie eraan toe zijn, kunnen jullie altijd terugkomen.’

Ik hield mijn adem in. Het was alsof ik dit al had meegemaakt, een soort omgekeerde déjà vu. Wat vreemd. Ik was nu vijftien jaar met Rob getrouwd en ik wist heel zeker dat we nog nooit samen in therapie geweest waren. Ik schudde mijn hoofd om het beeld te verjagen.

Het menselijk brein is een vreemd iets. Ik had een tijdje terug gelezen dat 60% van de mensen rondloopt met valse herinneringen. Ze denken dat iets waarover ze gedroomd hebben, of waarover ze gelezen hebben, of plannen voor gemaakt, werkelijk is gebeurd. Dit was niet de eerste keer dat ik met de gedachte speelde om aan onze relatie te gaan werken, dat was een feit. Misschien had ik ervan gedroomd, misschien had ik zo sterk geprobeerd me er een voorstelling van te maken, dat daar een bijna griezelig waarheidsgetrouw beeld van in mijn hersenen was geprojecteerd. Ik besloot me er niet druk over te maken, maar het wel als een teken op te vatten dat ik niet met dergelijke gedachten moest blijven spelen en er iets mee moest doen.

Een andere herinnering kwam op in mijn gedachten, een waarvan ik zeker wist dat het wél echt gebeurd was. Het was een paar nachten geleden. Ik had liggen slapen en

ik werd wakker. Toen ik mijn ogen opendeed, zag ik dat Rob naar me keek. Dat voelde raar, dat hij zo naar me had liggen kijken terwijl ik sliep. Ik stak mijn hand uit en raakte zijn wang aan. Die was nat. Ik wilde overeind gaan zitten, maar hij drukte me zachtjes terug in mijn kussen.

‘Ga slapen,’ zei hij schor, en aan zijn stem kon ik horen dat hij gehuild had.

‘Liefje...’ Ik was bezorgd en wilde weten wat er aan de hand was, maar ik voelde me moe en krachteloos, alsof ik onder de drugs zat.

‘Niets, er is niets, ga nu maar slapen,’ zei hij en hij deed het nachtlampje uit.

Ik dreef weg in de duisternis.

Nu vroeg ik me af of ik er de volgende morgen niet op had moeten terugkomen. Maar het was een jachtige ochtend geweest, we hadden ons verslapen. Later kwam het er niet meer van. Maar er was iets en ik zou erachter komen wat het was. Ik zou er vanavond over beginnen, nam ik me voor, en dan zou ik het gelijk als aanleiding gebruiken om hem duidelijk te maken dat we weer moesten zorgen dat we dichterbij elkaar kwamen. We hielden van elkaar. Als we allebei van goede wil waren en eerlijk konden uitspreken wat ons dwarszat, dan kwam het wel goed, daarvan was ik overtuigd.

‘Op naar de Python, toch?’ vroeg Rob argeloos toen ik aan kwam lopen.

‘Ja.’ Ik dwong mezelf een vrolijk gezicht te zetten.

We sloten weer aan bij de rij. Toen ik samen met Daantje achter Rob en Alice aan liep om achter ze in het karretje plaats te nemen, gebeurde het. Een vrouw met een kind drongen ons voorbij. Dat was niet zo moeilijk, want het was een stevig jongetje, en ik denk dat ik twee keer in

haar spijkerbroek had gekund. Om Daantje te beschermen ging ik in een reflex breeduit staan en haar kind stapte daardoor bijna tussen het wagentje en het platform. Ik schrok. Gelukkig had zijn moeder hem aan de hand, dus ze kon hem op tijd tegenhouden. In feite was er niets aan de hand, maar de vrouw keerde zich als een furie naar ons toe.

‘Jij achterlijke sufkut, kun je niet uitkijken? Moeten d’r ongelukken gebeuren? Takkenwrijf dat je bent!’

‘Kijk zelf uit, ja, ik loop hier met een klein kind,’ antwoordde ik verontwaardigd.

Ik keek niet naar Daantje. Ik wist dat ze een gezicht had getrokken bij het woord ‘klein’, maar het was eruit voor ik het wist. Vergeleken met de boterbal die de vrouw bij zich had, was Daantje een vlieg.

‘Waar dan, randmongool? Je wacht maar op het volgende wagentje als je alleen bent, en kijk voortaan uit je doppen.’

Ze drong zich langs me heen en werkte zich in het karretje nadat ze haar kind erin geduwd had.

Ik keek om me heen en het was alsof ik bevangen werd door een ijzige koude. Die vrouw had gezegd: ‘Je bent alleen.’ Ik was alleen. Alleen. Ik slikte. Maar dat kon niet. Daantje was toch bij me? Daantje, die ik moest beschermen en bij me houden. Ik moest zorgen dat haar niets overkwam, dat ze niet op een dag alleen de straat op ging omdat ze me had bezworen dat ze daar oud genoeg voor was. Dat ze niet het huis uit liep met een vrolijke zwaai en dat ik haar dan nooit meer zou zien. Dat zou ik niet kunnen verdragen. Ik zou gek worden. Ik wist het zeker: ik zou echt gek worden, ik zou het niet kunnen bevatten. Ik slaakte een trillerige zucht. Daantje, mijn

dochtertje, mijn lieve kleine meisje. Van het ene op het andere moment onzichtbaar geworden. Verdwenen, alsof ze was opgelost, alsof ze nooit had bestaan. Weg zonder een spoor achter te laten. Het kon niet, het was onmogelijk om het je zelfs maar voor te stellen. Nog gruwelijker werd het wanneer je probeerde je voor te stellen om welke reden een klein meisje zomaar zou verdwijnen zonder een spoor achter te laten. Ik was er altijd prat op gegaan dat ik weinig fantasie had. Het lukte me als kind al nooit om een fatsoenlijk opstel te schrijven, en daar deed ik nu mijn voordeel mee. Ik weigerde gewoon dit soort dingen te overdenken. Daantje was veilig, bij mij, bij ons.

De dikke vrouw en haar zoon zaten op het bankje achter Alice en Rob en keken niet eens meer naar ons om. Alice en Rob stapten uit, de geagiteerde aanwijzingen van het personeel negerend. Een jong stel nam hun plaats in. Mensen keken naar ons. Rob zag bleek, Alice rood. Ik weet niet hoe ik er uitzag. Ik stond te zwaaien op mijn benen en Rob pakte me bij mijn middel om me overeind te houden.

‘Het is goed, liefje, er is niets gebeurd,’ fluisterde hij, maar ik had geen aandacht voor hem, ik zag alleen Alice.

Mijn oudste dochter was bij het karretje gaan staan met haar rug naar ons toe en haar gezicht naar de vrouw toe gekeerd. Ze stond kaarsrecht, met haar handen in haar zij. Haar dunne benen vormden een omgekeerde V. Een dun blond meisje, tenger en klein, maar ze was één brok onverzettelikheden. Ik hapte naar adem toen ik haar zo zag.

‘Laat ons met rust!’ riep ze. De vrouw keek verbouwereerd op naar haar, de mensen die waren blijven staan om naar ons te kijken, bewogen zich niet. Het leek

alsof alles heel even bevroren was, in de ban van Alice boze blik. ‘Jullie zijn het die moeten uitkijken, en blijf uit de buurt van mijn zusje! Kom maar mee hoor, Daantje,’ zei ze toen, op een heel andere toon.

Ze draaide zich om met een zwaai van haar paardenstaart en een air die de Koningin van de Harten niet had misstaan. Mijn hart stroomde over van liefde voor haar. Met haar blik wenkte ze me en ik kon niet anders dan haar volgen. Hand in hand liepen we naar de uitgang. Ik keek even achterom naar Rob, die ons nakeek met ogen waarin geen enkele uitdrukking te zien was.

‘Kom,’ zei ik nog, maar we wachtten niet op hem. Lachend liep ik naar buiten, samen met mijn twee meiden.